

Árvizek hazánkban A víz és az ember küzdelme ©

9. rész

Szörnyű árvíz Beregben, 2001 márciusában

„Igyekeztünk menteni, ami menthető, a ruháinkat kiakasztgattuk a gázcsövekre, a paplanokat föltettük a radiátorra, hogy ne ázzon el minden. Sokan kimenekültek a Tarpai-Nagyhegyre, a szőlősökbbe, ott vészelték át a katasztrófát. Aki tehetett, a hétvégi prësházában húzta meg magát, de voltak, akik sátrakba kényszerültek. A hegyre vezető utat is elöntötte az ár, még a traktorok sem tudták a szőlöst megközelíteni, az egyik bele is fordul a sáros latyakba. „

Szabó László visszaemlékezése

A Felső-Tisza vízgyűjtő területére 2001. március 3-a és 5-e között megállás nélkül hatalmas — helyenként 260 mm — eső zúdult. Az óriási csapadékmennyiség áradást indított a folyón. A magas vízállás miatt azonnal elkezdődött a védekezés a gátakon.

A vízügyi
szolgálat
irányításával
két nap alatt
42 km
nyúlgátat
építettek.

Hatalmas terhelés érte a védőtöltéseket. Egyre több buzgár tört fel, majd március 6-án délután Tarpa és Tivadar között két helyen szakadt át a gát.

A tarpai felső töltésszakadás – 2001. március

Tarpa víz alatt – 2001. március.

75 órán át ömlött a víz, elöntve 250 km² területet. Húszerregi községből 11 ezer embert telepítettek ki. Nyolc faluban — Csaroda, Gergelyugornya, Gulács, Hetéfejércse, Jánd, Tarpa, Tákos, Tivadar — rongálódtak, dőltek össze házak. Gulács csak vízi járművel volt megközelíthető.

A becsült kár	15 milliárd Ft
Helyreállítás költsége	33 milliárd Ft
Újjáépített lakóházak száma	731
Helyreállított házak száma	1580

„Pár nap elteltével kezdtünk visszaszállingózni, hogy megnézzük milyen a helyzet. Akkorra a 41. számú főutat Tákos és Gergelyugornya, illetve Csaroda átvágták, a falut már csak csónakkal tudtuk megközelíteni. Nálunk, benn a házban 40 centiméteres víz állt, az udvaron pedig, ahol lejt a domb, töltésnél álló disznóól ereszcatornájáig ért a zavaros lé. „

Molnár Béla visszaemlékezése

Az emberek életét ebben a csatában is sikerült megvédeni.

Az ország sok részéből érkeztek adományok a károsultaknak. Göncz Árpád, akkori köztársasági elnök magánemberként 1 millió forinttal segítette Tákos árvízkárosultjait.

Mit neveznek nyúlgátnak?

Árvízveszély estén használatos, földből épített vagy homokkal töltött zsákokból kialakított ideiglenes védőgát a meglévő töltést elérő árvíz áttörésének megállítására. A homokzsákokat a töltés tengelye irányában, kötésben helyezik el. Egy 50 méter hosszú, 80 cm magas nyúlgáthoz kb. 1000 db homokzsák szükséges.

Buzgár

A töltések mentett oldalán megjelenő vízfeltörés. A buzgár szivárgásból alakul ki, és magával viszi a vízáteresztő réteg finom szemcséjű anyagát. Kialakulásának oka lehet, hogy a gát két oldalán előállt nyomáskülönbség hatására a gát alatt a szivárgó víz a talaj gyengébb pontján kibővíti a járatot és a mentett oldalon feltör.

A 2001. évi árvírről kisfilmet láthatunk ide kattintva:
<https://www.youtube.com/watch?v=j6CT7dre9yg>

Források: Szlávik Lajos: A Duna és a Tisza szorításában, Közlekedési Dokumentációs Központ, Budapest, 2006 — www.youtube.com — www.szon.hu — www.startlap.hu — wikipedia.org

Összeállította: Kiss Miklós — **Olvasószerkesztők:** Domonkos László, Károlyi András, Németh Ferenc — www.vizinform.hu, Budapest, 2020 — Minden jog fenntartva.

Támogató partnereink: BAKONYKARSZT Zrt. — BÁCSVÍZ Zrt. — DUNA-KÚT Kft. — PANNON-VÍZ Zrt. — Szegedi Vizmű Zrt. — ZALAVÍZ ZRT.